

Osallistuvan budjetoinnin ideoiden arviointikriteerit

Khall 04.10.2021 § 322
279/02.02.00/2021

Valmistelu: suunnittelija Katja Lahtinen p. 040 728 5656, vs.
kaupunginjohtaja Anna-Liisa Juurinen p. 040 747 7736

Tausta

Kuntalain 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Osallistuva budjetointi on toimintatapa, jossa asukkaat otetaan mukaan verovaroja koskevaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon. Osallistuvaan budjetointiin ei ole yhtä ainoa oikeaa menetelmää, vaan sitä voidaan toteuttaa usein eri tavoin. Osallistuvaa budjetointia voidaan toteuttaa esim.

- jonkun rajatun maantieteellisen alueen kehittämiseen, kuten kylä tai kaupunginosa
- jonkun tehtäväkokonaisuuden määrärahojen käyttämiseen, kuten ulkoliikuntapaikkojen hoidon ja varustelun resursointi
- jonkun kertaluonteisen hankkeen toteuttamiseen, kuten reitistöjen kehittämishankkeessa rakennettavista reiteistä päättämiseen
- kiinteän vuosittain päätettävän prosenttiosuuden käyttäminen asukkaiden päättämiin hankkeisiin

Jämsän kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.6.2020 § 25 Jämsän elinvoimaohjelman. Yksi elinvoimaohjelman tavoitteista on elinvoimaisten yhteisöjen vahvistaminen. Pitovoiman ja vetovoiman vahvistamiseksi Jämsä on sitoutunut panostamaan elävän kaupunkikeskustan kehittämiseen, kumppanuudessa toimimiseen ja palvelemaan kaupunkiin.

Mitä tehty?

Jämsässä osallistuvaa budjetointia on testattu Elävät Kylät -hankkeen kanssa (Juokslahti, Koskenpää, Länkipohja). Jokainen kylä sai 5000 € määrärahan, jonka voitiin käyttää kehityskelpoisiin ideoihin. Kyseiset kylät keräsivät kuntalaisilta ideoita, joita jatkojalostettiin kylien omissa sekä sopijaosapuolten välisissä neuvotteluissa. Toteuttamiskelpoisista ideoista järjestettiin äänestys. Hankkeista raportoidaan kaupunginhallitukselle vuoden 2021 aikana.

Jämsän kaupunki on osallistunut myös Sarastia Oy:n järjestämään kuntien digitalisaation yhteishankkeeseen (VM), jonka avulla edistetään demokratiaa ja kehitellään digitaalisen osallistumisen malleja. Jämsän kaupunki on mallintanut hankkeessa osallistuvan budjetoinnin prosessin. Testauksen pohjalta on rakennettu sähköinen työkalu, jota voidaan hyödyntää myös jatkossa Jämsän kaupungin osallistuvassa budjetoinnissa.

Osallistuvassa budjetoinnissa kuntalaiset päättävät osallistuvan budjetoinnin määrärahan käyttökohteista sähköisen työkalun avulla. Ideavaiheessa kaikille kuntalaisille annetaan mahdollisuus esittää ideoita määrärahalla toteutettaviksi hankkeiksi. Ideavaiheen jälkeen seuraa kehitysvaihe, jossa päällekkäiset ideat yhdistetään, kustannusarvioita tarkennetaan ja tarkastetaan, että esitetyt ideat täyttävät niille asetetut kriteerit. Kolmannessa vaiheessa kuntalaiset pääsevät äänestämään, mitkä kehitysvaiheen läpäisseistä ideoista etenevät toteutukseen. Osallistuvan budjetoinnin prosessi on laadittu siten, että ideoiden toteutusta ei rajata ainoastaan kaupungin omana työnä toteutettaviin hankkeisiin, vaan jämsäläisessä osallistuvassa budjetoinnissa on haluttu mahdollistaa ideoiden erilaiset toteutustavat.

Ideoiden kehittäminen äänestysvaiheeseen edellyttää osallistuvan budjetoinnin ideoiden arviointikriteereistä päättämistä. Elinvoimatoimessa on valmisteltu osallistuvan budjetoinnin ideoiden arviointikriteerejä hyödyntäen elävät kylät hankkeessa hankittuja kokemuksia.

Ehdotus osallistuvan budjetoinnin ideoiden arviointikriteereiksi

- Idea on suunniteltu voittoa tavoittelemattomaan, yhteishyödylliseen tarkoitukseen
- Idea ei korvaa lakisääteisiä tehtäviä
- Idean toteuttaminen ei ylitä valtuuston hyväksymää osallistavan budjetoinnin määrärahaa
- Idean toteuttaminen on kaupungin toimivallassa (ei kohdennettu esim. yksityiselle maa-alueelle)
- Idean toteuttamiseen liittyvät luvat ovat kunnossa tai luvan myöntämisestä on myönteinen ennakkotieto viranomaiselta
- Idea ei ole hyvien tapojen vastainen
- Idea ei ole voimassa olevan kaavan tai kaupungin toimivaltaisen toimielimen tekemän päätöksen vastainen
- Idea ei ole ristiriidassa kaupungin toimintaa ja palveluja koskevien kehittämissuunnitelmien tai suunnitelmien tai strategian kanssa
- Idea noudattaa Suomen lainsäädäntöä
- Kyselyssä tulleita ideoita voidaan yhdistää laajemmaksi kokonaisuudeksi (ennen äänestystä)
- Idean toteuttaminen ei lisää kaupungin henkilöstö- tai käyttötalousmenojen kokonaismäärää.

Tämän lisäksi Jämsän kaupunki ottaa huomioon edotuksia käsitellessään ja äänestysvaihetta valmistellessaan seuraavat seikat:

- Kuntalaisten ääni ratkaisee
- Päätösprosessi on läpinäkyvä ja puolueeton
- Ideointiin osallistuminen on helppoa

- Äänestykseen valitut ideat tuottavat hyötyä mahdollisimman monelle kuntalaiselle

Toimivalta, johon päätös perustuu:
Hallintosääntö § 25

Ehdotus

Hallintojohtaja Auli Korhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy esittelytekstin mukaiset osallistavan budjetoinnin ideoiden arviointikriteerit.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.